

lem for Veile Amts 5te Valgkreds (H. Sørensen). Det forekommer mig, at der just ikke er noget Betryggende eller Opmuntrende deri. En Grund anførte det ærede Medlem for, at vi nok kunne være visse paa at faae en Forandring, og den Grund forbaufede mig en Smule. Det ærede Medlem sagde nemlig, at det, at den høitagtede Minister havde forelagt Forslaget i uforandret Stikelse, maatte tjene som Bevis for, at han vilde modtage Ændringer (H. Sørensen: Saaledes sagde jeg ikke!). Det ærede Medlem sagde ifølge Tidenden: „At Forslaget kommer igjen, om det end er enslydende med det foregaaende, betragter jeg som en Tilfjendbegivelse fra den høitæredede Ministers Side af, at han er villig til at vise væsentlige Indrømmelser paa dette Omraade“, saa at jeg tror nok, at jeg citerede nogenlunde rigtigt. Det ærede Medlem er enigt med mig i, at de Udgifter, Lovforslaget vil paaføre Kommunerne, ere alfor store, jeg tror endog, at han sagde, at Kommunernes hele økonomiske Forfatning er en saadan, at de ikke kunne bære Udgifterne, at de ikke kunne taale at udrede dem. Og saa trostede han sig med Statskassen. Det beroliger mig nu ikke grumme meget, thi for det Første er jeg ikke vis paa, at den høitagtede Finansminister vilde sige Ja til et saadant Forslag; men dernæst er Genvisningen til Statskassen en sølle Trøst, thi hvor komme Pengene fra i Statskassen? Komme de ikke fra Skatteydernes Lomme? Og dersom Staten skal tilskyde store Bidrag, saa vil Staten ogsaa sige: vi maa styre og ordne det Hele. Det forekommer mig at være en nødvendig Følge deraf, og paa den Maade tilstaar jeg, at jeg helst vil være fri for Hjælpen. Jeg tillod mig, da jeg første Gang havde Ordet, at anfille nogle Beregninger over, hvor store Udgifterne ville blive, dersom Lovforslaget vedtoges. Vi hørte nu igaar af den høitagtede Minister, at Profsterne, som have givet de Indberetninger, jeg har benyttet, have taget grovelig fejl og gjort sig skyldige i Misforstaaelser. Jeg maa tilstaa, at det undrer mig lidt, naar det er Tilfældet, at den høitagtede Minister saa ikke har fundet sig foranlediget til at indhente nye Dplysninger. Det forekommer mig dog virkeligt, at naar man forlanger, at vi skulle vedtage et Lovforslag, som vil medføre meget store Udgifter dels een Gang for alle, dels aarlig, saa er det en billig Forandring fra vor Side, at vi faae at, vide, hvor store de Udgifter omtrent ville blive. Derfor kan jeg ikke negte, at det har undret mig en Del, at den høitagtede Minister ikke har fundet sig foranlediget til at meddele Rigsdagen nogle troværdige Dplysninger, hvoraf man dog kunde se, hvad det omtrent vil strække sig til. Store ville Udgifterne blive, og ganske vist er det, at for enkelte Kommuner vilde de endog blive uoverkommelige, navnlig naar Sverdagsundervisning skal indføres. Jeg skal her indskyde en Bemærkning til det ærede Med-

lem for Veile Amts 5te Valgkreds (H. Sørensen). Det han talte om Sverdagsundervisningen, sagde han, at selv om han skulde undervise 100 Børn fra 7 til 14 Aar, vilde han heller gjøre det, naar han kunde faae Sverdagsundervisning, end naar han skulde dele dem i Klasser. Jeg har ogsaa en Smule praktisk Erfaring i den Henseende, og jeg maa være bestemt uenig med det ærede Medlem. Jeg tror, at, dersom en Lærer skal undervise 100 Børn fra 7-14 Aar paa een gang, da vil det, der bliver udrettet, blive omtrent lig Nul. Men det er Sverdagsundervisningen og hele denne Ordning, som bliver uoverkommelig for enkelte Kommuner. Efter Lovforslaget bliver det jo Skoleinspektørerne, der komme til at gjennemføre den efterhaanden, som de finde, at der er Trang eller Nødvendighed derved. Jeg er i det Hele noget bange for disse Skoleinspektører, efter at jeg har hørt tale om deres Virksomhed, hvorledes de skulle samles een Gang om Aaret her i Kjøbenhavn og saa raadslaa med Overtskoleinspektøren og med Ministeren. Jeg har ikke kunnet lade være at tænke paa Dins Navne. Skoleinspektørerne blive saadanne Navne, som Ministeren sender rundt i Landet, og de komme saa tilbage med Bud og sige: nu ere vi komne saa vidt og nu kunne vi nok gaa videre igjen. Ministeren kommer da til at sidde herovre i Ministeriet og styre det Hele desfra i en Raad. Det jeg taler om Skoleinspektørerne, kommer jeg til at tænke paa, at det var meget smigrende for mig, at det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) overdrog mig at give et Par ærede Medlemmer en Tilrettevisning, fordi de efter hans Mening havde sffistet Standpunkt. Det var saa smigrende, at jeg blev i høieste Grad forbauset derved. Nu kan jeg vel forstaa, at det ærede Medlem maatte ikke holdt saa meget af, hvad jeg havde tilladt mig at nævne om en Mand, der tidligere havde været Medlem af Thinget. I det Hele maa jeg sige, at det ærede Medlem er noget søn, naar der bliver Tale om at forandre eller sffiste Standpunkt; men i alt Fald kan jeg ikke tjene det ærede Medlem i at give de to ærede Medlemmer fra Odense Amts 5te Valgkreds (Bernsen) og Odense Amts 7de Valgkreds (H. Holm) nogen Tilrettevisning, eller hvad det skulde være, fordi det ærede Medlem mente, at de havde sffistet Standpunkt. Jeg veed ikke af, at de nogensinde have underskrevet den omtalte Betænkning, og heller ikke veed jeg, at, fordi Thinget vælger et Udvalg, at saa de øvrige Medlemmer i Thinget ere uden videre bundne til at være enige i Alt, hvad dette Udvalg beslutter. Jeg antager derfor, at, naar det ærede Medlem for Veile (Berg) vilde have mig til at give de to ærede Medlemmer en Tilrettevisning, saa maa det være, fordi han sølte, at han ikke selv kunde gjøre det, thi ellers pleier det ærede Medlem ikke at være saa søn om at sige sin Mening. Jeg tillod mig forleden Dag at omtale, at der er en